

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2009.10.7.
COM(2009) 519 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák fejlesztésébe történő
beruházásról
(SET-terv)**

{SEC(2009) 1295}

{SEC(2009) 1296}

{SEC(2009) 1297}

{SEC(2009) 1298}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák fejlesztésébe történő beruházásról (SET-terv)

(EGT-vonatkozású szöveg)

1. BEVEZETÉS

Sorsdöntő kihívás

Európának egyik fő céljaként azt kell kitűznie, hogy létrehozzon egy olyan gazdaságot, mely alacsony szén-dioxid-kibocsátáson alapul. Az EU létrehozott egy olyan átfogó politikai keretet, mely magában foglalja többek között a 2020-ra kitűzött éghajlat-változási és energiapolitikai célokat, továbbá a szén-dioxid-kibocsátás árának a kibocsátáskereskedelmi rendszeren belüli meghatározását. Dolgozunk továbbá azon, hogy 2009 végén Koppenhágában¹ sikerrel záruljanak az éghajlatváltozásról folytatott nemzetközi tárgyalások. Mind a 2020-as célok tekintetében, mind pedig hosszabb távon úgy kell teljesítenünk, hogy az 1990-es szinthez képest 2050-re 80%-kal csökkentsük az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását.

Energiarendszerünk új alapokra helyezése, alacsony szén-dioxid-kibocsátásúvá való átalakítása a XXI. század egyik legnagyobb kihívását jelenti. Az Európai Unió elsődleges energiaellátása ma 80%-ban a fosszilis tüzelőanyagoktól függ. A hálózatok és az ellátási láncolatok optimalizálása évtizedeken keresztül annak érdekében folyt, hogy az energia eljusson e forrásoktól országainkba. A kőolaj, a szén és a földgáz teremtették meg a gazdasági növekedés és a jólét alapjait. Egyúttal azonban sebezhetővé is tettek minket az EU területén kívülről érkező energiaszállítmányok akadozásával, az energiaárak hullámzásával és az éghajlatváltozással szemben.

Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés megvalósításakor több lehetőség közül választhatunk. Világosan látható, hogy egyetlen elszigetelt intézkedés vagy technológia nem lesz elég az átalakításhoz; az, hogy egy adott országban a rendelkezésre álló lehetőségek milyen kombinációját fogják használni, a politikai preferenciák, a piaci erők, a rendelkezésre álló források és a társadalmi elfogadottság függvénye lesz.

Nyomás nehezedik a technológiai háttérre

Szintén egyértelmű, hogy a legfőbb kihívást a technológia és az erőforrások hatékony használata jelenti. Legjobb tudásunkat kell felhasználnunk arra, hogy még tovább tágítsuk ismereteink határait az anyagtudomány, a kémia, a fizika, a nanotechnológia és a biotechnológia terén annak érdekében, hogy új és jobb megoldásokat találjunk az

---

¹ A COM(2009) 475 bizottsági közlemény ismerteti az „Európai tervezet a koppenhágai megállapodáshoz” c. bizottsági javaslatot.

energiatermelésre és energiafogyasztásra. Ugyanakkor nem várhatjuk ölbe tett kézzel, hogy előbukkanjanak a laboratóriumokból az ilyen, minden valószínűség szerint áttörést jelentő újítások, majd megtegyék a sokszor hosszú és nehéz utat a piacig. Most kell cselekednünk, méghozzá úgy, hogy felgyorsítjuk azon technológiák fejlesztését, melyekben a legnagyobb lehetőség rejtőzik. Mindez nyomás alá helyezi a tudományt és a technológiafejlesztést, hiszen a szükséges megoldásokat időben ki kell fejleszteni.

A piac önmagában nem fog megoldást nyújtani

Nem valószínű, hogy a piac és az energiaipari vállalatok egymagukban képesek lennének elég rövid időn belül előállítani az Európai Unió energiapolitikai és éghajlat-változási céljai eléréséhez szükséges technológiai újításokat. A „megcsontosodott” beruházások, a hagyományos érdekek, továbbá a kevésbé nyereséges alternatív megoldások magas kockázata és jelentős beruházásigénye miatt a változás kellő ösztökélő erő hiányában lassú lesz. A közjó érdekében felállított céljainkat csak akkor tudjuk elérni, ha a közpolitika és a közberuházások a magánszektorral karöltve fejtik ki hatásukat.

Az európai energia- és éghajlat-változási politika technológiai pillére: a SET-terv

Hasonlóképpen arra is kicsi az esély, hogy a tagállamok egymagukban képesek vagy képesek lennének arra, hogy a technológiák megfelelően széles körben felgyorsítsák a technológiafejlesztést. Az Európai Unió az európai stratégiai energiatechnológia tervvel (SET-terv)² válaszol az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák fejlesztésének meggyorsítását felvető kihívásra, mely e technológiák széles körű piaci elterjedésének előfeltétele. A SET-terv olyan jövőképet fest meg, melyben a diverzifikált, tiszta, hatékony és alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó energiatechnológiák terén világviszonylatban vezető helyet elfoglaló Európai Unió a jólét motorjaként és a gazdasági növekedésben és a foglalkoztatásban jelentős szerepet betöltő tényezőként jelenik meg. A terv a közös stratégiai tervezésre és a programok hatékonyabb végrehajtására tesz javaslatot, és most elérkezett az idő mindezek megvalósítására.

Globális jelentőségű probléma

Az Európai Unió áttérése az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra azonban értelmetlen lenne anélkül, ha mindez nem menne végbe globális szinten is. Ezért képezi szerves részét a nemzetközi együttműködés megerősítése az éghajlatváltozásról folytatott tárgyalásoknak, és ezért állapodtak meg a G8-ak abban, hogy elősegítik a feltörekvő és a fejlődő gazdaságokban a fejlett technológiák fejlesztését, alkalmazását és terjesztését, továbbá szintén ez az oka a meghatározó gazdaságok fóruma azon törekvésének, hogy globális partnerséget hozzon létre az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó energiaátalakítási technológiák fejlesztésében való együttműködésre. A nemzetközi kereskedelempolitika élénkülése szintén ösztönözní fogja az európai és az Európán kívüli piacok növekedését, továbbá meggyorsítja az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák piaci elterjedését.

Befektetés a jövőbe: lehetőség, nem teher

Az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák piacra juttatás céljából történő hatékony kifejlesztéséhez európai összefogásra van szükség, mivel ez a fajta összefogás teszi lehetővé a kontinens különböző részeiről érkező kulcsszereplők számára, hogy találkozzanak;

---

² COM(2007) 723, 2007. november 22.

nyújt segítséget annak meghatározásában, hogy az egységes piacon milyen akadályok tornyosulnak az innovatív termékek és szolgáltatások elé, és segít legyőzni azokat; és teszi lehetővé a különböző magán- és közforrások egyesítését. A közleményben szereplő forrásbecslések nem tekintendők az uniós költségvetésből történő finanszírozásra vonatkozó javaslatnak. A becslések annak meghatározásában próbálnak segítséget nyújtani, hogy mely területeken lesz szükség elsősorban beruházásokra a következő években ahhoz, hogy Európa meg tudja valósítani az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra vonatkozó terveit. Az itt közölt számok csak nagyságrendileg jelzik a szükségleteket. A szükséges pénzeszközök nagy részének a magánszektorból és a tagállamoktól kell érkeznie, az uniós költségvetés csak egyes területeken, kiegészítésként mozgósítható. Így az uniós költségvetésből származó korlátozott összegű finanszírozási források arra használhatók majd fel, hogy lökést adjanak az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák kutatása és demonstrációja terén eszközölt beruházásoknak.

A Bizottság teljes egészében egyetért az állami költségvetések terén az elkövetkező évekre előirányzott megszorításokkal, mégis úgy gondolja, hogy a megfelelő összegű források mozgósításával a SET-terv végrehajtása olyan lehetőséget jelent, melyet nem szabad kihagyni. A ma eszközölt új befektetések hosszú távon megtakarításokat fognak eredményezni a tagállami költségvetések számára, és így lehetővé teszik, hogy szakpolitikai céljaink hamarabb és alacsonyabb költségen valósulhassanak meg.

2. MIT KELL FINANSZÍROZNUNK? SZÁMSZERŰSÍTETT ÚTITERV A 2010–2020-AS IDŐSZAKRA AZ ALACSONY SZÉN-DIOXID-KIBOCSÁTÁSSAL JÁRÓ TECHNOLÓGIÁK TERÉN

Az elkövetkező 10 évben eszközölt beruházások óriási következményekkel lesznek az energiaellátás biztonságára, az éghajlatváltozásra, valamint az európai gazdasági növekedésre és foglalkoztatásra. Az érdekeltekkel együttműködve a Bizottság a 2010–2020-as időszakra technológiai útiterveket készített a SET-terv végrehajtására. Az útiterveket és az elkészítésük során alkalmazott módszereket részletesen a közleményt kísérő szolgálati munkadokumentum tartalmazza³. Az útitervek a rövid távú szükségletek és a hosszabb távra mutató innovációs potenciál kiegyensúlyozásával és az adott technológia fejlesztési szintjének és fejlettségi fokának figyelembevételével fontossági sorrendet állapítanak meg a különböző technológiák eltérő szükségletei között.

Az útitervek és a kapcsolódó költségbecslések a ma hozzáférhető legmegbízhatóbb információkon alapulnak. A végrehajtás előrehaladtával rendszeres időközönként felülvizsgálat tárgyát fogják képezni, továbbá módosításoknak lesznek alávétve a változó körülmények és prioritások figyelembevételének biztosítására. A számítások mind uniós, mind tagállami szinten a magán- és a közszeaktor szükséges ráfordításait egyaránt tartalmazzák. Tartalmazzák a kutatási, a technológiafejlesztési és a demonstrációs költségeket, továbbá a korai piaci bevezetés költségeit, azonban nem tartalmazzák a szélesebb körű piaci bevezetés és az olyan piaci alapú ösztönzők költségeit, mint például a kötelező átvételi árak⁴. Segítségnyújtást nyújtanak abban, hogy átfogó kép alakuljon ki a finanszírozási szükségletekről, azonban nem tekintendők az uniós támogatások jövőbeni elosztására

³ SEC(2009) 1296, 2009. október 7.

⁴ A megújuló energiaforrásokra vonatkozóan 2020-ra teljesítendő 20%-os cél eléréséhez szükséges finanszírozási szükségletekkel – különösen pedig a szélesebb körű piaci bevezetés finanszírozásával – a Bizottság közlemény formájában 2010-ben fog foglalkozni.

vonatkozó javaslatnak. Az uniós költségvetés jövőbeni prioritásait a költségvetés felülvizsgálata és a következő többéves pénzügyi keret elkészítése során kell meghatározni.

2.1. Európai ipari kezdeményezések

Egy olyan világban, ahol a szén-dioxid-kibocsátás korlátozva van, a technológiai kiválóság egyre növekvő mértékben válik a jólét és a versenyképesség meghatározó tényezőjévé. A nemrég életbe léptetett európai uniós szakpolitikai keret révén az európai iparnak lehetősége nyílik arra, hogy globális szinten vezető szerepet vállaljon a tiszta és hatékony energiatechnológiák fejlesztésében. Az európai ipari kezdeményezéseknek⁵ az a célja, hogy erőfeszítéseik középpontjába a főbb kihívásokat és megoldandó problémákat állítva, továbbá a 2010–2020-as időszakra konkrét cselekvési terveket javasolva, e lehetőséget realitássá változtassák.

A kezdeményezések beindítását részletes végrehajtási tervek fogják segíteni, melyek a fent említett útiterveken alapulnak, továbbá fontossági sorrendbe állítják a javasolt fellépéseket a rendelkezésre álló források és a különböző szinteken alkalmazott beavatkozási logika figyelembevételével.

– Az európai szélenergia-kezdeményezés

Amennyiben ki akarjuk használni a **szélenergiában** rejlő hatalmas lehetőséget, fel kell gyorsítanunk a költségcsökkentést, egyre nagyobb mértékben kell kihasználnunk a tengeri szélenergiát, és meg kell oldanunk a szélenergia hálózatba integrálásának kérdését. Ahhoz, hogy a szélenergia hasznosítása minél gyorsabban elterjedjen, összehangolt felmérések segítségével jobban fel kell térképezni az Európában fellelhető szélenergia-forrásokat; fel kell építeni 5-10 kísérleti létesítményt az új turbinamegoldások tesztelésére; szükség lesz maximum 10, a turbinák következő generációját demonstráló projektre és különböző környezetben tesztelt, legalább 5 új tengeri alépítmény-prototípusra; továbbá tesztelni kell új gyártási folyamatokat, illetve az új logisztikai stratégiák és kivitelezési technikák távoli és gyakran mostoha időjárási körülmények közötti működőképességét. Mindezt egy átfogó kutatási programnak kell kísérnie, melynek célja a szélturbinák energiaátalakítási hatásfokának növelése.

Európa teljes köz- és magánberuházási szükséglete a következő 10 évre előreláthatóan 6 milliárd EUR-t tesz ki. Ez egy olyan, teljes mértékben versenyképes szélenergia-termelést eredményezne, mely 2020-ra az EU villamosenergia-termelésének mintegy 20%-át, 2030-ra mintegy 33%-át tudná fedezni, továbbá több mint 250 000 főnyi szakképzett munkaerőnek nyújthatna munkahelyet.

– Az európai napenergia-kezdeményezés:

A **napenergiának**, beleértve a fényelektromosságot (PV) és a koncentrált napenergiát (CSP), versenyképesebbé és egyben tömegcikké kell válnia. Meg kell továbbá oldani azokat a problémákat, melyek a napenergia koncentrálatlan jellegéből és változékonyságából adódnak. A fényelektromosság fejlesztésének támogatásához szükség lesz olyan hosszú távú kutatási programokra, melyek középpontjában a fejlett fényelektromosság-koncepciók és rendszerek állnak; maximum 5, az automatizált tömegtermelést tesztelő kísérleti üzemre; továbbá mind a

---

⁵ A SET-tervet tartalmazó 2007. novemberi közleményben javasoltak szerint és a Tanács által 2008. február 28-án és az Európai Parlament által 2008. július 9-én jóváhagyott formában (Buzek-jelentés).

decentralizált, mind a centralizált fotovoltaiikus energiatermelést demonstráló projektportfólióra. A koncentrált napenergia esetében óriási szükség van a már demonstrált technológiák ipari méretekben történő alkalmazására, mely cél eléréséhez mintegy tíz erőmű-prototípus építésére van szükség, továbbá egy olyan kutatási programra, melynek célja a költségek csökkentése, illetve – elsősorban a hőtárolás segítségével – a hatásfok növelése.

Európa teljes köz- és magánberuházási szükséglete a következő 10 évre előreláthatóan 16 milliárd EUR-t tesz ki. Egy, a fentieknek megfelelő, piaci alapú ösztönzőkkel vegyített program eredményeképpen a napenergia 2020-ra Európa villamosenergia-termelésének mintegy 15%-át fedezhetné, továbbá több mint 200 000 főnyi szakképzett munkaerőnek nyújthatna munkahelyet.

– *Európai villamosenergiarendszer-kezdeményezés:*

A **villamosenergia-hálózatoknak** a következő három, egymással összefüggő kihívásra kell reagálniuk: valós belső piac létrehozása; az időben nem állandó energiaforrások egyre nagyobb mértékű integrálása; a szállítók és a fogyasztók közötti komplex viszony kezelése. Annak biztosítására, hogy villamosenergia-hálózatunk megfeleljen a XXI. század kihívásainak, nagymértékben integrált kutatási és demonstrációs programra van szükségünk: a kutatás célja az, hogy új technológiákat fejlesszen ki a hálózatok normál feltételek között és vészhelyzetben történő figyelemmel kísérésére, ellenőrzésére és üzemeltetésére; továbbá hogy optimális stratégiákat és piaci eszközöket dolgozzon ki az érintett szereplők arra való ösztönzésére, hogy hozzájáruljanak az áramellátási lánc átfogó működési és költséghatékonyaságához; végül mintegy 20 nagyszabású, teljes méretarányú demonstrációs projektre is szükség van a megoldások egész Európában történő bevezetése előtti ellenőrzésére, illetve a hálózatra gyakorolt valódi jótékony hatásuk felmérésére.

Európa teljes köz- és magánberuházási szükséglete a következő 10 évre előreláthatóan 2 milliárd EUR-t tesz ki. A cél az, hogy 2020-ra az európai hálózatok 50%-a alkalmas legyen a megújuló forrásból előállított energia zökkenőmentes integrálására, továbbá hogy a hálózatok működését olyan „intelligens” alapszabályok működtessék, mint a kereslet és a kínálat hatékony összeegyeztetése, illetve a belső piac támogatása az állampolgárok érdekeinek szem előtt tartásával.

– *A fenntartható bioenergiára vonatkozó európai kezdeményezés*

Annak érdekében, hogy lehetővé váljon a fejlett **bioüzemanyagok** és a biomasszából nyert hő- és villamos energia nagy mennyiségben történő, nagy hatásfokú, fenntartható kapcsolt termelése, kereskedelmi forgalomba hozatalra alkalmassá kell tenni a legígéretesebb bioenergia-technológiákat. A bioenergia kiaknázása terén fellelhető megoldások az érettség különböző fokait mutatják. Számos technológia esetében a legsürgetőbb igény az adott technológia megfelelő léptékben – kísérleti erőművekben, kereskedelmi hasznosítást megelőző demonstrációkon vagy ipari méretekben – való demonstrálása. Mintegy 30 ilyen erőműre lesz szükség Európában a földrajzi és éghajlati sokféleség teljes lefedésére, valamint a logisztikai akadályok figyelembevételére. Egy hosszabb távra tervezett kutatási program a 2020 utáni időszak vonatkozásában fogja támogatni a fenntartható bioenergia-ipar fejlesztését.

Európa teljes köz- és magánberuházási szükséglete a következő 10 évre előreláthatóan 9 milliárd EUR-t tesz ki. 2020-ra a megújuló forrásokból előállított energiára vonatkozó új

irányelv (RES irányelv)⁶ fenntarthatósági kritériumaival összhangban hasznosított és a költségek szempontjából versenyképes bioenergia az EU energiaigényének minimum 14%-át fedezheti. Továbbá több mint 200 000 fő helyi foglalkoztatását biztosító munkahelyet teremthetne.

– *A CO₂ leválasztására, szállítására és tárolására vonatkozó európai kezdeményezés:*

A **CO₂-leválasztási és tárolási (CLT)** technológiákat nagy volumenben kell kereskedelmi forgalomba hozni, amennyiben az EU 2050-re csaknem kibocsátásmentes energiatermelést kíván elérni és amennyiben a világon fellelhető nagy kiterjedésű szénkészletek valószínűsíthetően folytatódó hasznosítása során nem akarjuk súlyosbítani az éghajlatváltozás hatásait. A legsürgetőbb a teljes CLT-lánc ipari léptékű demonstrációja lenne annak érdekében, hogy ki lehessen alakítani egy portfóliót a különböző leválasztási, szállítási és tárolási lehetőségekből. Ezzel egy időben egy átfogó kutatási program fejlettebb megoldásokat, integrált rendszereket és folyamatokat fog kifejleszteni annak érdekében, hogy a CLT-technológiák a 2020 után üzembe helyezett fosszilis tüzelésű erőművekben kereskedelmi szempontból használhatók legyenek.

Európa teljes köz- és magánberuházási szükséglete a következő 10 évre előreláthatóan 13 milliárd EUR-t tesz ki. A cél az, hogy 2020-ra a CLT költsége egy tonna CO₂-kibocsátás-csökkentésre számítva 30-50 EUR-ra csökkenjen, és így a mindenkori kibocsátási egység-árak mellett költséghatékonyá váljon.

– *Fenntartható atommag-hasadási kezdeményezés*

Az **atommaghasadásnak** az új, negyedik generációs reaktortípus segítségével a hosszabb távú fenntarthatóság felé kell elmozdulnia. A reaktorok tervezése során hangsúlyt kell fektetni a biztonság maximalizálására, a hatékonyság növelésére, a keletkező radioaktív hulladék mennyiségének csökkentésére és a proliferációs kockázat minimalizálására. E reaktorok kereskedelmi felhasználása 2040-re várható, azonban ahhoz, hogy ezt a célt el lehessen érni, már most el kell kezdeni a munkát. 2020-ig a program nagyrészt prototípusok és demonstrációs erőművek tervezésére és építésére, üzemanyaggyártó üzemek és kísérleti telepek létrehozására, illetve egy olyan kutatási program beindítására fog összpontosítani, melynek célja új anyagok és komponensek kifejlesztése a reaktorok ipari és gazdasági életképességének növelésére. Ez az erőfeszítés a jelenleg alkalmazott nukleáris technológiában szerzett sokéves hozzáértésen és gyakorlaton fog alapulni, mely maga is hozzá fog járulni a SET-terv 2020-ra vonatkozó célkitűzéseinek megvalósításához.

Európa teljes köz- és magánberuházási szükséglete a következő 10 évre előreláthatóan 7 milliárd EUR-t tesz ki. A tervek szerint 2020-ra a negyedik generációs prototípusok első modelljei működésbe lépnek. A következő években kapcsolt energiatermelést megvalósító reaktorok is megjelenhetnek a technológia és az ipari folyamatok együttműködési képességnek demonstrálására.

– *Üzemanyagcellák és hidrogén*

Az üzemanyagcellákra és hidrogéntekológiára vonatkozó közös technológiai kezdeményezést a 2008–2013-as időszakra hozták létre 470 millió EUR közösségi finanszírozással, melyet legalább ennyivel ki kell egészítenie az iparágnak.

---

⁶ A 2009. április 23-i 2009/28/EK irányelv.

A kezdeményezés rendelkezik a különböző alkalmazásokhoz szükséges hatékony és versenyképes költségekkel működő technológiák fejlesztéséhez és teszteléséhez minimálisan szükséges erőforrásokkal. Ugyanakkor az iparág által a piacra lépés vonatkozásában szabott célok eléréséhez további erőfeszítésekre lesz szükség. Így elsősorban nagyobb léptékű demonstrációs projektekre és több, a kereskedelmi hasznosítást megelőző terjesztési tevékenységre lesz szükség a hordozható és a helyhez kötött, valamint a közlekedési alkalmazások terén. Ugyanígy hosszú távú kutatási és technológiafejlesztési tevékenységet is kell végezni egy versenyképes üzemanyagcella-lánc és egy, az egész EU-t behálózó fenntartható hidrogén-infrastruktúra kiépítéséhez. Köz- és magánforrásból a becslések szerint a 2013–2020 közötti időszakra összesen további 5 milliárd EUR-t kell mozgósítani.

2.2. Energiahatékonyság – Intelligens városok kezdeményezés

Az **energiahatékonyság** a legegyszerűbb és a legolcsóbb módja a CO₂-kibocsátás csökkentésének. A közlekedésben, az épületekben és az iparban rejlő technológiai lehetőségeket üzleti lehetőségekké kell átalakítani. Az „Intelligens városok” elnevezésű új európai kezdeményezésnek az a célja, hogy olyan feltételeket teremtsen, amelyek ösztönzik az energiahatékony technológiák tömeges piaci megjelenését.

A kezdeményezés keretén belül olyan (például a Polgármesterek Szövetségébe tartozó), ambiciózus és úttörő városok részesülnek támogatásban, melyek épületeiket, energiahálózataikat és közlekedési rendszereiket oly módon alakítják át, hogy azok koncepcionális és stratégiai példaként szolgáljanak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság irányába mutató átalakulásra. A kezdeményezésben részt vevő városoknak és térségeknek azt kell tesztelniük és demonstrálniuk, hogy mennyire reális az a célkitűzés, hogy meghaladjuk az EU energia- és éghajlat-változási politikája terén jelenleg kitűzött célokat – azaz hogy az energia fenntartható termelésének, elosztásának és fogyasztásának köszönhetően elérhető-e a kibocsátott üvegházhatást okozó gázok mennyiségének 40%-kal történő csökkentése 2020-ra.

Európa teljes köz- és magánberuházási szükséglete a következő 10 évre előreláthatóan 11 milliárd EUR-t tesz ki. A tervek szerint 2020-ra az intelligens városokra vonatkozó kezdeményezésnek köszönhetően 25-30 európai város fog élen járni az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság irányába mutató átalakulás terén. E városok intelligens hálózatoknak, épületek új generációjának és alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó közlekedési lehetőségeknek fognak otthont nyújtani, melyek azt követően egész Európában elterjedve át fogják alakítani energiarendszerünket.

2.3. Európai Energiakutatási Szövetség

Az Európai Energiakutatási Szövetség (EERA) a tagállami kutatóintézetek közötti együttműködést a koordinálatlan és esetleges részvétellel működő közös projektektől a közösen megtervezett és végrehajtott közös programok felé elmozdulva egy új szintre helyezi. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák új generációi fejlesztésének meggyorsítása érdekében ki kell használnunk a szövetség nyújtotta lehetőséget, és további finanszírozás mozgósításával növelnünk kell közös programjainak hatáskörét. Jelentősen le kell rövidíteni azt a folyamatot, míg a laboratóriumból frissen kikerült ötletek a fejlesztés révén olyan állapotba kerülnek, hogy az iparág is alkalmazni tudja őket. A szövetség az Európai Egyetemek Szövetsége által létrehozott platformon keresztül egyetemeket is bevont a munkába, ami segít abban, hogy a legjobb kutatók vegyenek részt a folyamatban.

Az elkövetkező két évben a szövetség olyan közös programokat fog beindítani és végrehajtani, melyek konkrét technológiai célokat kitűzve a SET-tervben meghatározott főbb kihívásokkal fognak foglalkozni. Az ipari felhasználhatóság biztosítására a programok szorosan együtt fognak működni az ipari kezdeményezésekkel. Az eddigi fejlemények alapján úgy becsüljük, hogy a szövetség tovább tudná bővíteni tevékenységi körét, és így tízéves időtartamra számítva további 5 milliárd EUR összegű uniós és nemzeti közfinanszírozást tudna hatékonyan felhasználni.

2.4. Kiegészítő tevékenységek és kezdeményezések

– *Egyéb lehetőségek a technológia terén*

A Tanács és a Parlament kérésére a Bizottság jelenleg más olyan ígéretes alternatívákat is vizsgál⁷, mint az alternatív tengeri megújuló energiaforrások⁸, az energiatárolás és a megújuló fűtési és hűtési technológiák. Annak érdekében, hogy a nukleáris ágazat fenntartsa az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó villamosenergia-előállításban jelenleg játszott szerepét, megoldást kell találni a SET-tervben megfogalmazott két fő kihívásra, azaz a létesítmények élettartamának meghosszabbítására és a nukleáris hulladék problematikájára is.

– *Fúziós energia*

A fúziós energia hosszú távon ígéretes energiaforrás. A nemzetközi termonukleáris kísérleti reaktorra (ITER) vonatkozó nemzetközi megállapodás „fogadó feleként” az Euratom továbbra is mindent megtesz az ITER-projekt sikere érdekében, azonban az építési szakasz végrehajtásához nagymértékű tőkeberuházásra van szükség.

– *Tudományos áttörések*

Közvetlenül a napenergiából nyert motorüzemanyagok, évtizedekig kitartó (digitális) szilárdtest-fényforrások, a villamos energiát a jelenleginél tízszer nagyobb sűrűséggel tárolni képes elemek: íme néhány példa a jövő technológiáira. Azonban ahhoz, hogy uralni tudjuk ezeket az újításokat, mélyebben meg kell ismernünk az anyagok működését és a köztük fellépő kölcsönhatásokat meghatározó fizikai és kémiai jelenségeket⁹.

Az alapkutatás drámaian kevés támogatást kap az Európai Unióban. Az Európai Kutatási Tanács kezdi ugyan kezelni ezt a problémát, mégsem tervezi olyan program létrehozását, mely kifejezetten az energiával foglalkozna. Összehasonlításképpen, az Egyesült Államok nemrég jelentette be, hogy 46 energiakutató központot létesít a felderítő kutatás számára (Energy Frontier Research Centres), amihez a következő 5 évre 777 USD összegű (555 millió EUR) költségvetést rendel. Európa könnyen lemaradhat, ha nem tesz hasonló szintű erőfeszítéseket, hiszen az új felfedezések háttérbe fogják szorítani a jelenleg használt technológiákat. Az erős nemzetközi versennyel szembeni jövőbeni versenyképességünk alapjainak megteremtésére a következő tíz év során további 1 milliárd EUR összegű támogatásra lenne szükség.

– *Tudományos és kutatói tömörülések bevonása*

---

⁷ A SET-terv információs rendszerén, a SETIS-en keresztül.

⁸ Ide tartoznak a hullámenergia, az árapály-energia, a tengeráramlásból előállított energia és a termikus gradiensek.

⁹ A 2009. szeptember 30-i COM(2009) 512 közlemény határozza meg a kulcsfontosságú alatechnológiákkal kapcsolatos közös stratégia alapjait.

Az energiakutatási szövetségen kívüli más tudományos és kutatói tömörüléseket is be kell vonni az energiával és az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívások kezelésébe. A kohéziós politika jelentős mértékben támogatja az európai kutatási kapacitás megerősítését és fejlesztését, új kiválósági központok létrehozását, illetve a humán erőforrás-potenciál megerősítését. Az európai energiapolitika támogatására a más ágazatokban felhalmozott tudást is mobilizálni lehetne. Így például az Európai Űrügynökség segíthetne a fejlett szigetelőanyagoknak és az ultrahatékony energiarendszereknek a földi energiaágazatban történő alkalmazásában, továbbá abban, hogyan lehetne az űrtechnológiai alkalmazásokat felhasználni energiarendszereink ellenőrzésére és kezelésére, illetve a jogszabályi előírások betartásának figyelemmel kísérésére.

Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) által javasolt, a fenntartható energiával, az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodással és e hatások mérséklésével foglalkozó tudás- és innovációs közösségek (KIC) vállalatközpontú szemléletmódot gyakorolva támogatni fogják az új tehetségeket, és teljes mértékben ki fogják használni az új innovációs lehetőségeket. Az egyes közösségek becsült éves költségvetése 50 és 100 millió EUR között lesz, melynek egynegyedét az EIT állja. A KIC képviselőinek bevonása a SET-terv kezdeményezéseibe segítené a két kezdeményezés közötti komplementaritás biztosításában, továbbá az átfedések elkerülésében.

– Nemzetközi együttműködés

A technológiafejlesztés terén folytatott együttműködés kulcsfontosságú eleme lesz a koppenhágai tárgyalásoknak, és az ehhez kapcsolódó költségek és a végrehajtási szabályok szintén tárgyat fogják képezni az egyeztetéseknek. A G20-ak elkötelezték magukat amellett, hogy ösztönzik az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák és az energiahatékonyság terén eszközölt beruházásokat, valamint, hogy pénzügyi és technikai segítséget nyújtanak a fejlődő országok ilyen jellegű projektjeinek támogatására. Ez egyben azt is jelenti, hogy a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok védelmének biztosítása mellett lépéseket tesznek a tiszta energiatechnológiák terjesztésének és átadásának megkönnyítése érdekében.

Az EU készen áll arra, hogy multilaterális eszközökön keresztül és az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiákra vonatkozó bilaterális együttműködésben végzett tevékenységeinek fokozása és kiterjesztése révén méltányos részt vállaljon e nemzetközi támogatásból.

A Bizottság már most is szorosan együttműködik az USA-val és Japánnal olyan konkrét cselekvési tervek létrehozásán, melyek célja az energiakutatás terén folytatott együttműködés megerősítése. E tapasztalatra alapozva más stratégiai partnereinkkel is fokozni fogjuk az együttműködést. Ezzel egy időben tovább fogjuk javítani a globális partnerekkel folytatott stratégiai együttműködés megerősítésére irányuló tagállami és uniós törekvések koordinációját. A Nemzetközi Tudományos és Technológiai Együttműködés Európai Stratégiai Fóruma¹⁰ elnevezésű szervezetnek jelentős szerepe lesz azon keretfeltételek javításában, melyek között a nemzetközi kutatások folynak.

A fejlődő országokban tapasztalható eltérő körülményekhez mérten különböző fellépésekre és különböző mértékű célkitűzésekre van szükség. Az elmúlt néhány évben több fejlődő ország,

---

¹⁰ A fórumot az Európai Bizottság és a Tanács tanácsadó szerve, a CREST (Tudományos és Műszaki Kutatási Bizottság) hozta létre.

köztük Kína, India, Dél-Afrika és Brazília is megfogalmazott nemzeti éghajlat-változási stratégiákat. Az EU támogatja a fejlődő országokat abban, hogy alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó fejlesztésekbe kezdjenek. A közel kibocsátásmentes széntüzelésű erőművekre vonatkozó EU–Kína projekt konkrét például szolgál, ez esetben a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás demonstrációja terén, a technológiai együttműködésre. A globális energiahatékonysági és megújulóenergia-alap (GEEREF)¹¹ a térségi igényeknek és feltételeknek megfelelően fog finanszírozást nyújtani a megújuló energiaforrások hasznosítását és a fenntartható energiagazdálkodást segítő infrastruktúra-fejlesztési alapok és hasonló finanszírozási struktúrák számára. A fentiekén kívül további kezdeményezések is léteznek, így például a földközi-tengeri napenergiaterv és az Afrika–EU energiaügyi partnerség.

3. KOCKÁZATMEGOSZTÁS ÉS FORRÁSÖSSZEVONÁS

A ma rendelkezésre álló információk alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a beruházások összegét európai uniós szinten a jelenlegi évi 3 milliárd EUR-ról körülbelül évi 8 milliárd EUR-ra kellene emelni ahhoz, hogy ténylegesen előre lehessen lépni a SET-tervben meghatározott fellépések¹² tekintetében. A köz- és a magánszektor által nyújtott beruházások tekintetében ez összesen további 50 milliárd EUR-nyi finanszírozási forrást jelentene az elkövetkező tíz évre vetítve.

A kockázatok tárháza, mellyel a fejlesztési ciklus különböző stádiumában lévő alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiáknak szembe kell nézniük, olyan közös kockázatviselési megközelítés szükségességét veti fel, melyben minden számottevő köz- és magánszektorbeli szereplő saját tevékenységi körének és beavatkozási logikájának megfelelően vállal kockázatot. Általánosságban elmondható, hogy minél nagyobbak a technológiai bizonytalanságok, annál nagyobb mértékű, és vissza nem térítendő támogatást nagyobb mértékben tartalmazó közfinanszírozásra van szükség. Ahol a piaci hiányosságok következtében nagymértékű piaci kockázattal kell számolni, a közfinanszírozást az egyenlő versenyfeltételek biztosítása is indokolja – ugyanígy szabályozással is lehet javítani a piaci hiányosságokon. A fenti problémák kezelését leszámítva azonban a magánszektorban egyedül is meg kell tudnia oldani a helyzetet.

Az iparágnak fel kell gyorsítania az új technológiák fejlesztését, majd gyorsan csatasorba kell állítania azokat. A bankoknak és a magánbefektetőknek nagy összegű pénzügyi beruházásokkal kell támogatniuk azokat a vállalatokat, melyek alacsony szén-dioxid-kibocsátásúvá teszik gazdaságunkat. Természetesen gazdasági válság idején, amikor a kockázatterülés nagyon is jellemző, míg az új, kockázatosabb technológiákba való beruházás nem szerepel első helyen a befektetők prioritásai között, mindez nagy kihívást jelent. A hatóságoknak ezért késznek kell lenniük arra, hogy megfelelő ösztönző intézkedéseket vezessenek be és egyértelmű politikai üzenetet közvetítsenek, illetve hogy, amennyiben

---

¹¹ Az alapot az Európai Bizottság, Németország és Norvégia közösen hozta létre. <http://www.eif.org/about/geeref.htm>

¹² A számadatok részletes magyarázatát az e dokumentumot kísérő hatásvizsgálat tartalmazza, SEC(2009) 1297, 2009. október 7.

szükséges, jelentősen megemeljék a közfinanszírozást az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák fejlesztése terén¹³.

A nem nukleáris célú energetikai kutatások 2007-es teljes finanszírozásának 70%-a származott a magán- és 30%-a a közszektorból. Tekintettel arra, hogy a fenntartható energiaellátás felé való átmenetet nagyban meghatározza a közpolitika, továbbá figyelemmel a fennálló gazdasági válságra, meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy megemeljük a közfinanszírozás terhekből való részesedésének mértékét és így egy kiegyenlítettebb teherviselés felé mozduljunk el.

Jelenleg a nem nukleáris energia terén folytatott kutatásokra fordított közpénzek 80%-a származik a tagállamoktól és 20%-a közösségi szintről. Mivel a széles körben alkalmazásba állítható technológiákat támogató célzott és integrált programok minél előbbi végrehajtására egész Európában szükség van, a költségvetés felülvizsgálata során meg lehetne vizsgálni, van-e arra mód, hogy a közösségi szint nagyobb mértékben járuljon hozzá a finanszírozáshoz.

Az, hogy milyen mértékű közösségi támogatásra lesz szükség, többek között attól függhet, hogy a tagállamok milyen mértékben hajlandók részt vállalni a „változó geometria” elvét követő közös programozáson¹⁴ keresztül a SET-terv keretén belül meghatározott kezdeményezések közös finanszírozásában. Ez lehetővé tenné a tagállamok részére, hogy az energiaforrásokkal kapcsolatos preferenciáik, saját készleteik és a kitermelési potenciáljuk függvényében, különböző együttműködési kereteken belül a számukra legfontosabb technológiák terén működjenek együtt.

A közösségi szintű beavatkozás logikája

A közfinanszírozásból támogatott európai kutatás finanszírozása elsősorban egy, a Bizottság által kezelt „közös kasszából”, ti. a kutatási keretprogramból, valamint a tagállamok által önállóan irányított nemzeti programokból történik. Mindegyiküknek saját erejére és lehetőségeire kell támaszkodnia.

A magas kockázattal és magas költségekkel járó, hosszú távú programok terén szükség van az uniós szintű fellépésre, mivel a tagállamok önmagukban nem tudnának e kihívásokkal megbirkózni, illetve mert így lehetővé válik a kockázat megosztása, és olyan mértékben szélesedik ki a programok hatóköre és csökken a megtakarítás, melyre másképpen nem lenne mód. A közösségi szintű fellépés továbbá segítséget nyújt a tevékenységek optimális programozásának kialakításában, maximális hatékonyságot biztosít a tudásmegosztásnak és az információterjesztésnek, és így csökkenti az adott célkitűzés teljes költségét. Lehetővé teszi a határokon átívelő kihívások megcélzását, illetve a tehetség, a kompetenciák és a multidiszciplinaritás nemzeti szinthez képest szélesebb körű mobilizálását. Jelentős húzó hatással lehet továbbá az iparra és – az európai kutatási térség fejlesztésére szolgáló finanszírozási eszközök felhasználásával – a nemzeti erőfeszítések koordinálására.

---

¹³ Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülő támogatásról értesíteni kell a Bizottságot, továbbá annak összhangban kell lennie a hatályban lévő állami támogatási szabályokkal.

¹⁴ COM(2008) 468, 2008. július 15.

4. LEHETSÉGES KÖZFINANSZÍROZÁSI FORRÁSOK

Az új európai kibocsátáskereskedelmi rendszer¹⁵ 2013-tól az árverezés általánosabbá tételével nagy összegű bevételeket generál, melyek tagállami szinten olyan beruházásokra lesznek fordíthatók, melyek az alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátással járó és hatékonyabb technológiák fejlesztését támogatják. A bevétel felhasználásáról a tagállamok döntenek, de legalább 50%-át olyan tevékenységekre kell fordítani, melyek összefüggésben vannak az éghajlatváltozással, beleértve a fejlődő országokat is.

A kibocsátáskereskedelmi rendszeren belül az új kibocsátók részére fenntartott tartalékból elkülönített 300 milliárd európai kibocsátási egységet a CO₂-leválasztás és tárolás, valamint az innovatív megújuló energiaforrások támogatására fogják felhasználni. Ezeket a kvótákat a tagállamok fogják kiosztani közösségi szinten megállapított kritériumok alapján kiválasztott demonstrációs projektek részére. Mindazonáltal ez a rendszer a technológiai kockázatokra nem ad megoldást, csak annyit tesz, hogy megkönnyíti a már rendelkezésre álló technológiák kereskedelmi hasznosítását azáltal, hogy kompenzálja a hagyományos technológiák költségeihez képest megjelenő többletköltségeket.

Unió szinten olyan, jelenleg folyamatban lévő közösségi programok biztosítják e cél elérését, mint a kutatási keretprogram, az „Intelligens energia – Európa” program, az európai energiaipari gazdaságélénkítő program¹⁶ (a CO₂-leválasztás és tárolás, valamint a tengeri szélenergia támogatására), azonban a jelenleg rendelkezésre álló források nem biztosítják a SET-tervben javasolt valamennyi fellépés finanszírozásához szükséges szintet.

A Bizottság által a SET-terv végrehajtására indítványozott konkrét javaslatok alapját az képezi, hogy gyors fellépésre és egy egész Európát összefogó, koordinált megközelítésre van szükség, továbbá érvényesíteni kell azt a kívánalmat, hogy a támogatott projektek kiválasztásának optimalizálásával csökkenjék az összköltség. E megközelítést az a meggyőződés indokolja, hogy az uniós fellépés valós hozzáadott értéket képviselhet azáltal, hogy konkrét célkitűzések teljesítésére, a hatékony végrehajtásra és a korlátos erőforrások hatékonyabb felhasználására helyezi a hangsúlyt.

5. A FELLÉPÉS KOHERENCIÁJÁNAK JAVÍTÁSA ÉS A PÉNZÜGYI KÖZÖSSÉG MOZGÓSÍTÁSA

A támogatás önmagában még csak fél siker. Az is ugyanilyen fontos, hogy jól költsük el azt – azaz, hogy maximális mértékben kihasználjuk a közfinanszírozásban rejlő ösztönző és húzó hatást, és a társadalom számára a lehető legkedvezőbb hatás érjük el.

A rendelkezésünkre álló finanszírozási „eszköztár” meglehetősen gazdag. Ide tartoznak: a tagállami és az uniós szintű KTF- és innovációs programok; a tartozásalapú finanszírozás; a kockázati tőkealapok; az infrastrukturális alapok és a piaci alapú eszközök. Mindazonáltal a rendelkezésre álló források nem elegendőek, és problémát jelent az eszközök széttagoaltsága, illetve az is, hogy nem törekszenek egymás kölcsönös erősítésére. A támogatást, hitelt és tőkét rendelkezésre bocsátók hajlamosak egyénileg, mindenféle átfogó stratégia vagy optimalizálási folyamat nélkül fellépni. A SET-tervnek e probléma megoldásában azáltal kell segítenie, hogy koherensebb együttműködési sémát vázol fel.

¹⁵ A 2009. április 23-i 2009/29/EK irányelvvel módosított 2003/87/EK irányelv.

¹⁶ A 2009. július 13-i 663/2009/EK rendelet. HL L200., 2009.7.31., 31. o.

Az állami programok koherenciájának javítása

A hatékonyság növelésének érdekében a Bizottság a SET-terv végrehajtási szakaszára fog összpontosítani és tovább fogja javítani a jelenleg az energiapolitika keretén belül működő közösségi programok és más közösségi kezdeményezések, köztük az európai energiaipari gazdaságélénkítő program, valamint a kibocsátáskereskedelmi rendszeren belül a demonstrációs projektekre elkülönített 300 millió európai kibocsátási egység felhasználásának koordinálását.

A SET-terv végrehajtásával fokozatosan el fogunk mozdulni a jelenlegi finanszírozási paradigmától, azaz az egyedi projektfinanszírozás helyett a programok közös finanszírozása fog előtérbe kerülni. A páneurópai energiakutatási együttműködés jövőbeni modelljének alapját a közforrások hatékony kombinálásának, illetve az ipart mozgósító, rugalmas köz-magán társulások létrehozásának kell képeznie.

Egy ilyen megközelítéshez hatékony köz-magán társulásokra van szükség, amelyek, miközben teljes mértékben védik az állami pénzügyi érdekeket, megfelelő egyensúlyt teremtenek az ellenőrzés és a kockázat között, továbbá eléggé rugalmasak ahhoz, hogy hatékony együttműködésre nyújtsanak lehetőséget a magánszektor szereplőivel.

Ugyanakkor annak érdekében, hogy elegendő forrást tudjunk mozgósítani a nagy léptékű demonstrációs projektek finanszírozásához, új megoldásokat fogunk keresni a különböző szereplőktől és eszközökből (támogatások, hitelek és hitelgaranciák) származó források kombinálására. Az Európai Beruházási Bank (EBB) jelentős szerepet játszhat a rendelkezésre álló támogatási eszközök koordinálása és folyamatosságának biztosítása terén, mint ahogy azt a kockázatmegosztási pénzügyi mechanizmus is bizonyította, mely a magas kockázatú kutatási-fejlesztési projektek részére a hetedik keretprogram költségvetéséből és az EBB által nyújtott forrásokat kombinálja, az energiaágazatot is beleértve.

Az EU-nak közép- és hosszú távon egy jelentősebb, kiszámíthatóbb és stabilabb finanszírozási koncepciót kell kialakítania az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák fejlesztése terén. Ennek eredményeképpen megnőne a koherencia a meglévő és az új fellépések között; politikai törekvéseink eredményesebbé válnának, jobban tudnánk összpontosítani céljainkra, megnőne az átláthatóság és elkerülhetővé válnának az átfedések, továbbá könnyebben tudnánk eljuttatni fellépéseink üzenetét az érdekeltekhez és az európai polgárokhoz.

Az Európai Beruházási Bankkal (EBB) közösen végrehajtott fellépések – a pénzügyi közösség mobilizálása

Az EBB által nyújtott hitelek lehetővé teszik más köz- és magánszektorbeli források mobilizálását és ösztönzését. Az EBB az európai gazdaságélénkítési tervnek¹⁷ megfelelően a gazdasági válságra reagálva az energiaszektor finanszírozására szánt hitelek volumenét a 2008-as 6,5 milliárd EUR-t kitevő céltól jelentősen eltérve 2009-ben 9,5 milliárd EUR-ra, 2010-ben 10,25 milliárd EUR-ra emelte.

Mindezek alapján és annak lehetővé tételére, hogy a megemelt volumenű hiteleket a SET-terv finanszírozására lehessen fordítani, a Bizottság és az EBB az alábbi kezdeményezésekben működik együtt:

---

¹⁷ COM(2008) 800, 2008. november 26.

- A kockázatmegosztási pénzügyi mechanizmus megerősítése oly módon, hogy az a SET-tervet támogassa. Elsősorban annak felmérésére lesz szükség, hogy rendelkezésre áll-e megfelelő kockázati tőke ahhoz, hogy a technológiai útitervekben 2020-ra meghatározott célok eléréséhez szükséges mértékű finanszírozást biztosítani lehessen. Az értékelést a pénzügyi mechanizmus félidős jelentésének tartalmaznia kell.
- Jelentős mértékű forrásnövelés a „2020-as energiaügyi, éghajlat-változási és infrastrukturális alap” (Marguerite alap) támogatására, melyet az EBB és más, hosszú távú beruházásokat finanszírozó tagállami közintézmények közösen hoztak létre.
- Egy olyan közös eszköz létrehozása az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások célzott támogatására, mely az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák piaci bevezetését finanszírozná. A Bizottság és az EBB közös kísérleti kezdeményezéseként 2009-ben létrejött egy 15 millió EUR-nyi költségvetésű eszköz, melynek az a célja, hogy technikai segítséget nyújtson a települési önkormányzatoknak a fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési terveik keretébe tartozó és finanszírozásra érdemes projektek kidolgozása terén¹⁸.
- A kockázati tőke-piacok uniós támogatásának megemlése a versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP) alá tartozó, a gyorsan növekvő és innovatív kkv-k támogatására létrehozott eszközön (GIF) keresztül, elsősorban az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák terén eszközölt beruházások bátorítására.
- Annak felmérése, hogy milyen optimális finanszírozási csomagra lenne szükség a nagy léptékű demonstrációk és a piacszimulációs projektek támogatására, beleértve a támogatások összekapcsolását kölcsönökkel vagy kockázatmegosztási termékekkel.
- Szorosabb kapcsolat létesítése az EBB és a stratégiai energiatechnológiák európai közösségi irányítócsoportja között úgy, hogy adott esetben az EBB-t felkérjük a csoport munkájában való részvételre.

6. KÖVETKEZTÉSÉK

Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé való elmozduláshoz új technológiákat kell létrehozni, kipróbálni, majd rendszerbe állítani. E cél elérése érdekében az EU az energiaügyi és éghajlat-változási kezdeményezéscsomagban javasolt átfogó politikai keret részeként megjelölte a politikai törekvések kívánatos irányát. Ezen belül a SET-terv képezi a technológiafejlesztési pillért. A magánszektorban is szembe kell néznie a kihívásokkal, tudván, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság kialakításának fontossága következtében a túl magas a kockázat ellensúlyozására közfinanszírozásban fognak részesülni.

Mára világossá vált, hogy az energetikai technológiafejlesztéshez nyújtott köz- és magánfinanszírozás volumenét jelentősen meg kell növelni, és ezt a folyamatot haladéktalanul meg kell kezdeni. A közérdekű célok elérésére és a piaci hiányosságok orvoslására teljes mértékben indokolt közfinanszírozást nyújtani. Az uniós szintű erőteljesebb beavatkozás

---

¹⁸ Az európai gazdaságélénkítési terv keretén belül létrehozott és az “Intelligens energia – Európa II.” program által finanszírozott kezdeményezés a fenntartható energiaügyi finanszírozására.

lehetne az egyik leghatékonyabb eszköz arra, hogy előrelépés történjen az annyira óhajtott széles technológiaválaszték létrehozása terén.

A Bizottság ezért felkéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy:

- Támogassa a 2010–2020 közötti időszakra létrehozott technológiai útiterveket, és ennek alapján kérje fel a Bizottságot az európai ipari kezdeményezések 2010-ben való megindítására.
- Járuljon hozzá a jelenlegi közösségi programoknak a SET-tervben meghatározott kezdeményezések támogatására való összpontosításához. Kérje fel a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák finanszírozásának támogatása terén, például azáltal, hogy megfelelő hangsúlyt helyeznek a támogatási eszközökre; továbbá arra, hogy a kutatásfinanszírozás feletti nemzeti szuverenitást megőrző, a „változó geometria” elvét követő közös programozás szabályainak megfelelően járuljanak hozzá a SET-terv kezdeményezésinek végrehajtásához .
- Üdvözölje a Bizottság és az EBB Csoport azon javaslatát, melynek az a célja, hogy a SET-terv finanszírozásához való hozzájárulás céljából megerősítse az olyan pénzügyi eszközöket, mint az európai gazdaságélénkítési terv, a Marguerite alap és a gyorsan növekvő és innovatív kkv-k támogatására létrehozott eszköz (GIF).
- Üdvözölje a Bizottság és az EBB abbéli szándékát, hogy felmérje, milyen optimális finanszírozási csomagra lenne szükség a nagy léptékű demonstrációk és a piacszimulációs projektek támogatására; továbbá hogy létrehozzon egy olyan közös eszközt az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások célzott támogatására, mely az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák piaci bevezetését finanszírozná, valamint üdvözölje a Bizottság azon elgondolásait, melyek középtávon kívánják javítani az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák finanszírozását.
- Járuljon hozzá olyan, új és már folyamatban lévő kezdeményezések megerősítéséhez, amelyek fókuszában a technológia áll.